

Les 14

Aan het eind van deze les moet je kennen:

- Het participium actief

Het participium actief

Alle werkwoordsvormen en de meeste zelfstandige naamwoorden kunnen in het Hebreeuws in tenminste twee delen geanalyseerd worden:

- de wortel
- het klinkerpatroon

Bekijk het volgende rijtje woorden:

בָּרוּךְ	<i>baroech</i>	gezegend (bijv. naamwoord)
מְבָרֵךְ	<i>m_evareech</i>	zegenend
בִּרְךָ	<i>borach</i>	hij was gezegend
בֹּרֵךְ	<i>beereech</i>	hij zegende
בְּרָכָה	<i>b_eraachaa</i>	zegen

De drie letters *BRK* dragen de basisbetekenis van zegenen. Zo'n drietal wordt de wortel genoemd van de bovenstaande vormen.

Het klinkerpatroon kan een bepaalde betekenis hebben, maar dat hoeft helemaal niet. De wortel *MLK* heeft te maken met koningen en regeren. Het woordje *mèlèch* betekent 'koning.' Maar dat betekent niet dat de klinkers è - è in een woord altijd eenzelfde soort betekenis aan de wortel geven.

Maar bekijk nu het volgende rijtje woorden:

כֹּתֵב	<i>kooteev</i>	schrijvende
יֹשֵׁב	<i>joosjeev</i>	zittende
הֹלֵךְ	<i>hooleech</i>	gaande
יֹרֵד	<i>jooreed</i>	afdalende

Het klinkerpatroon oo-ee is een regelmatige voor de vorming van het actieve deelwoord bij wortels met drie letters.

Het actieve deelwoord is in bijna alle opzichten een bijvoeglijk naamwoord waar het syntax en verbuiging betreft.

	enkelvoud		meervoud		
mannelijk	יֹשֵׁב	<i>joosjeev</i>	יֹשְׁבִים	<i>joosj_eviem</i>	zittend
vrouwelijk	יֹשֶׁבֶת	<i>joojèvèt</i>	יֹשְׁבוֹת	<i>joosj_evoot</i>	

Het participium kan net als het bijvoeglijke naamwoord attributief en predicatief gebruikt worden.

Attributief:

הַאִישׁ הַכּוֹתֵב *haiesj hakkooteev* de schrijvende man, de man die aan het schrijven is

Predicatief:

הַאִישׁ כּוֹתֵב *haiesj koteev* de man is aan het schrijven

Het participium heeft meestal de betekenis van een voortgaande actie. Iets wat bezig is te gebeuren. De tijd (verleden, heden of toekomst) moet uit de context gehaald worden. De zinnestelsels in de oefeningen moeten in de tegenwoordige tijd vertaald worden.

1. Lees- en vertaal oefening.

In de onderstaande zinnen kom je een aantal keren het woordje אֵת of אֶת tegen. Dat woordje kan je niet vertalen. Het geeft aan dat het woord dat erop volgt het lijdend voorwerp bij het werkwoord is. Het komt alleen voor bij een bepaald zelfstandig naamwoord (dus met het lidwoord *ha-*) en bij eigennamen.

1. הַשֵּׁפֶט נָתַן אֶת־הַסֵּפֶר לְאִישׁ
2. הָאִשָּׁה יָשְׁבָת וְאָכְלָת בַּבַּיִת
3. הָאֲנָשִׁים הַלְכִים אֶל־הַהֵיכָל הַגָּדוֹל
4. הַמֶּלֶךְ יָשָׁב וְכָתַב בַּסֵּפֶר
5. הַמְלָאכִים הַלְכִים אֶל־הַהֵיכָל
6. רַע הִדְבָּר בְּעֵינַי הָעַם
7. הַנְּעָרִים הַלְכִים אֶל־הַנְּהָר
8. הַמֶּלֶךְ יָשָׁב עַל־הַכֶּסֶּא בַּהֵיכָל
9. הָעַם יָשָׁב בְּאֶרֶץ הַגָּדוֹלָה
10. הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה יָשְׁבִים בְּעִיר הָרְעָה
11. הַשִּׁפְטִים הַלְכִים אֶל־הַנְּהָר
12. הַיְלָדִים יָשְׁבִים אֶצֶל הַנְּהָר הַקָּטָן

13. הוא כתב את־הדברים על־הספר

14. איפה ישובת הנשים

15. טובים העבדים בעיני המלך

2.

Genesis 1:2

Lees het vers, eerst met translitteratie. Probeer het daarna ook enkele malen met de translitteratie bedekt.

וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ וְבָהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל־פְּנֵי תְּהוֹם וְרוּחַ

roeach we tehoom penee al chosjèch we vohoe wa tohoe hajetah arets ha we

אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל־פְּנֵי הַמַּיִם:

mayiem ha penee al merachèfèt Elohiem

Hebreeuws	Translitteratie	Vertaling	Aantekeningen
הִיְתָה	<i>hajetah</i>	zij was/werd	ww, qual perf, 3 f. s,
תְּהוֹ	<i>tohoe</i>	woestheid	znw, f. s.
בָּהוּ	<i>vohoe</i>	ledigheid	znw, m.s.
וְחֹשֶׁךְ	<i>chosjèch</i>	duisternis	znw, m.s.
עַל־פְּנֵי	<i>al-penee</i>	op, boven	
תְּהוֹם	<i>tehoom</i>	afgrond	znw, m./f. s.
רוּחַ	<i>roeach</i>	wind, geest	znw, m. pl.
מְרַחֶפֶת	<i>merachèfèt</i>	was zwevende	ww. piel part, f.s.
מַיִם	<i>majiem</i>	wateren	znw, m.pl

Voor de gebruikte afkortingen, zie de volgende pagina.

Gebruikte afkortingen

f	femininum	vrouwelijk
m	masculinum	mannelijk
perf	perfectum	
part	participium	deelwoord
pl	pluralis	meervoud
s	singularis	enkelvoud
vz		voorzetsel
ww		werkwoord
znw		zelfstandig naamwoord